

MESTNA OBČINA KRANJ
Oddelek za razvoj in investicije

Slovenski trg 1, 4000 Kranj
tel. 04/ 237 31 40, fax. 04/ 237 31 23

Številka: 360-0005/2007-44/03

Datum: 3. december 2008

9.

SVET MESTNE OBČINE KRANJ, tu

ZADEVA: Sklep o uskladitvi organizacije izbirne JGS distribucije toplote v MOK z določbami Energetskega zakona ter ostalimi veljavnimi predpisi

1. OCENA STANJA

Svet Mestne občine Kranj je na 10. seji dne 17.10.2007 sprejel Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o gospodarskih javnih službah, v katerem je med izbirne gospodarske javne službe uvrstil dejavnost systemskega operaterja distribucijskega omrežja toplote in dobave toplote.

Navkljub temu do realizacije navedene določbe odloka ni prišlo, saj družba Domplan, d. o. o., ki je ob sprejetju navedenega odloka upravljala in še vedno upravlja infrastrukturne objekte na območju MOK, preko katerih poteka distribucija in dobava toplote, določil tega odloka dejansko ne spoštuje.

Da bi razrešila izpostavljene dileme, je Komisija MOK za ureditev gospodarske javne službe distribucije toplotne energije opravila analizo stanja na tem področju in ugotovila, da se izbirna javna gospodarska služba distribucije toplote v MOK ne izvaja skladno z določbami Energetskega zakona in ostalimi veljavnimi predpisi, čeprav zato ni upravičenih razlogov. Zaradi navedenega med drugim prihaja do nenadzorovanih dvigov cen dobavljene toplote iz distribucijskih omrežij toplote in s tem povezanih višjih življenjskih stroškov občanov MOK.

2. OBRAZLOŽITEV OCENE

Po pregledu razpoložljive dokumentacije in relevantne zakonodaje Komisija za ureditev gospodarske javne službe distribucije toplotne energije daje mnenje, da je družba Domplan, d. d., podvržena nadzoru cen, kot ga določata Zakon o kontroli cen in iz tega zakona izvedena Uredba o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce.

V skladu z navedenim Komisija Mestne občine Kranj za ureditev gospodarske javne službe distribucije toplotne energije pristojnim organom MOK predlaga, da družbo Domplan, d. d., pozove, da svoje poslovanje glede distribucije tople vode iz Toplarne Planina uskladi z določbami Energetskega zakona in Uredbo o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce. Domplan, d. d., naj cene toplotne energije oblikuje skladno z mehanizmom za oblikovanje cen storitev, kot je opredeljen v prilogi uredbe, za vse spremembe cen, ki jih zaračunava za dobavljeno toplotno energijo, pa pridobi predhodno soglasje

Mestne občine Kranj, o sami spremembi pa najpozneje tri dni pred uveljavitvijo obvesti Ministrstvo za gospodarstvo.

Družba Domplan, d. d., je v dopisu Mestni občini Kranj dne 18.1.2008 zavzela stališče, da v obstoječem sistemu upravljanja in stroškovnega obračuna toplotne oskrbe na Planini, ki poteka že 37 let na osnovi določil stanovanjske zakonodaje, ni osnov za potrjevanje cen na občinskem svetu. Tako izraženo stališče družbe Domplan, d. d., je po mnenju Komisije Mestne občine Kranj za ureditev gospodarske javne službe distribucije toplotne energije zmotno.

Družba Domplan, d. d., je gornje stališče podprla s pravnim mnenjem dr. Aleksija Mužine z dne 17.1.2008 ter dopisom Ministrstva za gospodarstvo, naslovljenim na družbo Domplan, d. d., z dne 9.2.2001.

Dr. Aleksij Mužina je v svojem pravnem mnenju zapisal, da so toplovodna omrežja in kotlarne na območju Mestne občine Kranj v solastnini etažnih lastnikov stanovanj, poslovnih prostorov in družbenih objektov. Po določbah Stvarnopravnega zakonika in Stanovanjskega zakona, ki ureja upravljanje v večstanovanjskih stavbah, je po mnenju dr. Mužine upravljanje z obravnavanimi kotlarnami in toplovodnimi omrežji potrebno šteti za posel rednega upravljanja, za katerega je potrebno soglasje solastnikov, ki imajo več kot polovico solastniških deležev. Ta večina pa lahko sklene pogodbo s tretjo osebo, ki nato proti plačilu opravlja posle rednega upravljanja na obravnavani stvari. V konkretnem primeru je po mnenju dr. Mužine ta tretja oseba družba Domplan, d. d., ki na območju Mestne občine Kranj upravlja s kotlarnami in energetskimi napravami za oskrbo s toplotno energijo vse od leta 1971, ko je s to dejavnostjo začela na podlagi pogodb, sklenjenih s samoupravnimi interesnimi skupnostmi. Iz navedenega razloga po mnenju dr. Mužine dejavnosti družbe Domplan, d. d., ni mogoče podrediti zakonodaji, ki ureja javne službe, saj gre zgolj za izvrševanje obveznosti, ki izhajajo iz pogodb, ki jih je družba Domplan, d. d., sklenila z lastniki infrastrukture za toplotno oskrbo. Po mnenju dr. Mužine zato družbe Domplan, d. d., ni mogoče enačiti z izvajalci javnih služb.

Dr. Mužina se je v mnenju skliceval tudi na dopis Ministrstva za gospodarstvo z dne 9.2.2001, v katerem je ministrstvo zapisalo, da je na osnovi navedb družbe Domplan, d. d., ugotovilo, da družba ni zavezanec za oblikovanje cen daljinskega ogrevanja po »Uredbi o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja«.

Komisija Mestne občine Kranj za ureditev gospodarske javne službe distribucije toplotne energije meni, da je opisano stališče dr. Mužine neutemeljeno, predvsem pa nepopolno, saj to stališče ne razrešuje vprašanja, da veljavni predpisi neposredno, brez izjeme, kot javno službo opredeljujejo izvajanje dejavnosti distribucije toplotne energije na način in v obsegu, kot jo v konkretnem primeru izvaja družba Domplan, d. d., in sicer ne glede na izvor upravičenj ter lastnosti subjekta, ki to dejavnost javne službe izvaja.

Poudarjamo, da je že trditev dr. Mužine, da so toplovodna omrežja in kotlarne na območju Mestne občine Kranj v solastnini etažnih lastnikov stanovanj, poslovnih prostorov in družbenih objektov ter da je na podlagi Stvarno pravnega zakonika in Stanovanjskega zakona potrebno šteti upravljanje z obravnavanimi toplarnami in toplovodnimi omrežji za posel rednega upravljanja stanovanjskih zgradb, zmotna.

Lastništvo posameznih kotlarn ter toplovodnega omrežja na območju Mestne občine Kranj ni določeno, kot to trdita družba Domplan in dr. Mužina. Tudi v primeru, da bi se ugotovilo, da so etažni lastniki stanovanj solastniki toplarne in toplovodnega omrežja, upravljanja s toplarno in toplovodnim omrežjem nikakor ni možno podrediti določbam Stanovanjskega zakona. Stanovanjski zakon namreč ureja lastninsko pravna razmerja in upravljanje v večstanovanjskih stavbah, pri čemer izrecno določa, da so večstanovanjske stavbe samostojno stoječe stavbe z dvema ali več stanovanji, stanovanjski bloki, stolpiči, stolpnice in podobno. Stanovanjske stavbe, razen enostanovanjskih stavb, so po stanovanjskem zakonu sestavljene iz posameznih delov in skupnih delov. Posamezni deli so stanovanjske enote, poslovni prostori ali drugi samostojni prostori. K posameznemu delu lahko spadajo tudi drugi individualno odmerjeni prostori, če so del stanovanjske stavbe v solastnini etažnih lastnikov. Skupni deli pa so skupni prostori in zemljišče, skupni gradbeni elementi in skupne

inštalacije, naprave ter oprema. Skupni deli so solastnina vseh etažnih lastnikov posameznih delov (skupni deli) ali solastnina nekaterih etažnih lastnikov posameznih delov (posebni skupni deli). Iz navedenega izhaja, da Stanovanjski zakon ureja posamezno stanovanjsko stavbo kot celoto in njene posamezne ter skupne dele. Toplarne in toplovodnega omrežja po Stanovanjskem zakonu nikakor ni možno šteti niti za skupne niti za posamezne dele stanovanjskih stavb, saj predstavljata skupno infrastrukturo celotnega teritorialnega območja - naselja oz. soseske - in ne zgolj posamezne stanovanjske stavbe. Spričo navedenega ni možno govoriti o toplarni in toplovodnemu omrežju kot skupnih delih etažne lastnine, zato tudi uporaba določb Stanovanjskega zakona o upravljanju skupnih delov etažne lastnine za to skupno infrastrukturo teritorialnega območja ne pride v poštev.

Mestna občina Kranj je z Odlokom o spremembah in dopolnitvah Odloka o gospodarskih javnih službah (Ur.l. RS, št. 102/2007) določila, da je dejavnost systemskega operaterja distribucijskega omrežja toplote in dobava toplote izbirna gospodarska javna služba. Družba Domplan, d. d., de facto opravlja dejavnost distributerja toplotne energije ter s tem gospodarsko javno službo, zaradi česar je družba Domplan nedvomno podvržena energetskega pravnemu redu, in to ne glede na morebitni obstoj pogodbe iz leta 1971 ter odgovora na vprašanje lastništva toplarne in toplovodnega omrežja. Energetski zakon je glede navedenega povsem jassen. Zakon v svojem 5. členu določa, da se določbe zakona uporabljajo za pravne in fizične osebe, ki opravljajo dejavnost systemskega operaterja in transport energije in goriv po omrežjih, v 6. členu pa zakon določa, da mora oseba za tako dejavnost pridobiti licenco. V svojem 46. členu Energetski zakon določa, da morajo izvajalci gospodarskih javnih služb v javnem interesu izvajati obveznosti javne službe, zlasti varnost obratovanja, zanesljivost dobave energije, zagotavljati dobavo energije in storitev pod splošnimi pogoji vsakomur, redno in trajno obratovanje, zagotavljati predpisano kakovost in razumno ceno dobavljene energije oziroma storitev ter varovanje okolja, kar vključuje skrb za energetske učinkovitost in ohranjanje podnebni razmer. Zakon nadalje določa, da so obveznosti javne službe podrobneje določene s tem zakonom in zakonom, ki ureja gospodarske javne službe, ter na njuni podlagi izdanimi predpisi ter splošnimi akti za izvrševanje javnih pooblastil. Energetski zakon nadalje v svojem 97. členu določa, da tarifni sistem in višino tarifnih postavk za toploto na distribucijskem omrežju izdela in javno objavi systemski operater distribucijskega omrežja, potem ko nanj poda soglasje pristojni organ lokalne skupnosti.

Da je oblikovanje cen za dobavo toplote podvrženo kontroli cen, izhaja tudi iz vsebine Zakona o kontroli cen, ki v svojem 8. členu določa, da vlada z uredbo določi blago, za katero se smejo uporabiti ukrepi kontrole cen. Vlada je z Uredbo o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce v 1. členu določila, da navedena uredba določa najvišjo izhodiščno ceno, pridobitev predhodnega soglasja k prvič oblikovani izhodiščni ceni in spremembi izhodiščne cene ter mehanizem za oblikovanje cen proizvodov in storitev, ki so po Uredbi o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) razvrščeni v podrazredu 35.3 – Oskrba s paro in vročo vodo in so namenjeni daljinskemu ogrevanju za tarifne odjemalce. Uredba v svojem 3. členu določa, da pravna oseba, ki opravlja storitve proizvodnje in distribucije toplote v skladu z Energetskim zakonom oblikuje ceno storitev tako, da glede na spremembe cen in spremembe strukture vhodnih energentov uveljavlja zvišanje oziroma znižanje cene po postopku, določenem v 6. členu uredbe, in v skladu z mehanizmom za oblikovanje cen storitev, določenim v Prilogi 1, ki je sestavni del uredbe. Uredba nadalje v 6. členu določa, da mora zavezanec za zvišanje oziroma znižanje cene pridobiti soglasje pristojnega organa lokalne skupnosti, najpozneje tri dni pred uveljavitvijo spremembe cene pa mora zavezanec o tem obvestiti ministrstvo. Iz navedenega izhaja, da je oseba, ki dejansko opravlja dejavnost distributerja toplotne energije, podvržena tako določbam Energetskega zakona kot tudi določbam Zakona o kontroli cen ter Uredbe o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce. Navedeno še toliko bolj velja za družbo Domplan, d. d., ki poleg distribucije toplotne energije dejansko opravlja še dejavnost proizvodnje in dobave toplotne energije.

Tudi sklicevanje družbe Domplan, d. d., na dopis Ministrstva za gospodarstvo z dne 9.2.2001 je neutemeljeno. Ministrstvo je namreč v dopisu zapisalo: »Na osnovi vaših navedb smo ugotovili, da vaše podjetje ni zavezanec za oblikovanje cen daljinskega ogrevanja po Uredbi o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja.« Iz dopisa ministrstva tako izhaja, da je bilo mnenje dano zgolj na podlagi navedb in podatkov, ki jih je ministrstvu posredovala družba Domplan, d. d., in ne na podlagi strokovne analize dejanskega in pravnega stanja. Upravičevanje obstoječega stanja z dopisom ministrstva iz leta 2001 pa ne more biti upoštevano tudi zato, ker sta se tako Energetski zakon kot tudi Uredba o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije

pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce od leta 2001 do sedaj že večkrat spremenila. Iz vseh navedenih razlogov Komisija Mestne občine Kranj za ureditev gospodarske javne službe distribucije toplotne energije meni, da dopis Ministrstva za gospodarstvo iz leta 2001 nikakor ne more biti merilo za oceno zakonitosti izvajanja javne službe distribucije toplotne energije družbe Domplan, d. d., v letu 2008.

Svetu Mestne občine Kranj predlagam, da sprejme naslednja

SKLEPA:

- Uprava MOK naj izvede vse potrebne ukrepe, na podlagi katerih bodo osebe, ki dejansko izvajajo službo distribucije in dobave toplote na območju MOK, do naslednje seje mestnega sveta zavezane predložiti v sprejem cene toplote, kot to določajo Energetski zakon in ostali veljavni predpisi.
- Uprava MOK naj izvede tudi vse nadaljnje ukrepe, ki bodo v najkrajšem možnem času zagotovili izvajanje izbirne javne gospodarske službe dejavnosti systemskega operaterja distribucijskega omrežja toplote in dobave toplote na območju MOK v skladu z veljavnimi predpisi in občinskim odlokom.

Pripravil:

Komisija za uskladitev občinskih predpisov na področju
oskrbe z zemeljskim plinom in dobave toplotne energije
STANE ŠTRAUS predsednik

Damijan Perne,
dr.med.spec.psih.
ŽUPAN
za nj
Stane Štraus
PODŽUPAN